

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
Αγίου Αντωνίου (17 Ιανουαρίου)

Η μοναχική φυγή προς τον κόσμο

Τον κορυφαίο εκπρόσωπο της ασκητικής ζωής της Εκκλησίας μας τιμούμε σήμερα, αγαπητοί μου αδελφοί. Πρόκειται για τον Όσιο Αντώνιο, που γεννήθηκε στην Αίγυπτο στα μέσα του 3^{ου} αιώνα, από αρχοντική Χριστιανική οικογένεια. Σε ηλικία 20 ετών έμεινε ορφανός και ανέλαβε την επιμέλεια της αδελφής του, επιδεικνύοντας, παράλληλα, ιδιαίτερη κλίση στη μελέτη των Γραφών. Επιδίωξή του, όμως, ήταν να βιώσει το περιεχόμενο του Λόγου του Θεού και όχι να τον γνωρίσει επιφανειακά. Γι' αυτό, υπακούοντας στο λόγο του Κυρίου¹, απαλλάχτηκε από τα περιουσιακά του βάρη, μοίρασε τα υπάρχοντά του στους πτωχούς και αναλώθηκε στη ερημική ασκητική ζωή, της οποίας υπήρξε ιδρυτής και καθηγητής. Εκοιμήθη εν Κυρίω σε βαθύ γήρας, έχοντας καταστήσει τον εαυτό του διαχρονικό πρότυπο μοναχικής ασκήσεως και βιωτής.

Η μνήμη του Οσίου Αντωνίου του Μεγάλου γίνεται αφορμή να καταθέσουμε μερικές απλές σκέψεις σχετικά με τον Ορθόδοξο Μοναχισμό και την απόφαση ενίων, μα εκλεκτών, ανθρώπων να ζήσουν την μοναχική ζωή στην εποχή μας. Ένας σύγχρονος Αγιορείτης Μοναχός περιγράφει απλοϊκά την μοναχική ζωή: «Το να είσαι μόνος και να μην είσαι μόνος. Το να είσαι με πολλούς και να είσαι μόνος. Να μην έχεις τίποτα και να μη θες τίποτα. Το να χαιρέσαι για την ησυχία, την ηρεμία, τον Χειμώνα, τη νύχτα, τον ουρανό, το κελί, την ειρήνη, να σε παίρνει ο ύπνος με το κομποσκοίνι, να ξυπνάς με το κομποσκοίνι».

Αυτός ο λιτός ορισμός, αποκαλύπτει γλαφυρά τους λόγους που μπορούν να κάνουν κάποιον σήμερα να απαρνηθεί τον κόσμο και να ζήσει απόκοσμα για τον κόσμο. Δεν πρόκειται για λογοπαίγνιο με τη λέξη «κόσμος», αλλά για απάντηση σε εκείνους που ισχυρίζονται ότι οι μοναχοί σήμερα αρνούνται να ζήσουν και να προσφέρουν στον κόσμο και, εγωιστικά σκεπτόμενοι, επιλέγουν την «εύκολη» ζωή της απομόνωσης και της φυγής.

Ο Μοναχός επιλέγει τη μοναξιά ως τρόπο ζωής. Δεν πρόκειται για τη μοναξιά, όπως επιβάλλεται από τα δεδομένα της εποχής μας και μετατρέπει τον άνθρωπο από φύσει κοινωνικό ον σε μια παρά φύσιν αντικοινωνική μονάδα, που ζει μόνη εν μέσω εκατομμυρίων, αλλά άγνωστων και ξένων ανθρώπων. Πρόκειται για τη μοναξιά που του παρέχει τη δυνατότητα της αληθινής σχέσης και επαφής με τον πλησίον, αποτέλεσμα της υγιούς σχέσης και επαφής με το Θεό. Και αυτή η σχέση χτίζεται με τον αγώνα μιας ζωής, γιατί θέλει κόπο ν'

---

¹ Λουκ. 18,22

αποκαταστήσει κανείς μια σχέση διασαλευμένη από το σαράκι της αμαρτίας και της αποστασίας. Η αποκατάσταση αυτής της σχέσης καθιστά το Μοναχό αληθινά κοινωνικοποιημένο, ικανό να προσφέρει στον κόσμο, έστω κι αν σωματικά απουσιάζει από τα του κόσμου. Και αυτό το αντιλαμβάνεται κανείς όταν τύχει να συζητήσει με ένα Μοναχό. Τότε διαπιστώνει ότι, αυτός που προτίμησε τον μονήρη βίο, γνωρίζει τα του κόσμου ίσως καλύτερα από τους κοσμικούς και μπορεί να μιλήσει για τον κόσμο παρέχοντας νοήματα και διδάγματα ζωής, βγαλμένα μέσα από την εμπειρία της προσωπικής του ασκήσεως και θυσίας.

Ο Μοναχός βιώνει τη χαρά της ζωής, ακόμα και μέσα από την κακοπάθεια, τον αγώνα, τη στέρηση και την άσκηση. Μπορεί να είναι ευτυχισμένος, βλέποντας τον ήλιο ν' ανατέλλει, τα λουλούδια ν' ανθίζουν, πίνοντας ένα ποτήρι νερό. Και αυτό μπορεί να το κάνει, γιατί πίσω από όλα βλέπει τον ίδιο το Θεό, που έρχεται και καλύπτει τις ανάγκες του κόσμου, κινούμενος από την αστείρευτη αγάπη Του. Και δοξάζει το Θεό και στέκεται ευχαριστιακά απέναντί Του.

Αλήθεια, δε θα μπορούσε το ίδιο να συμβαίνει και με τον κάθε άνθρωπο μέσα στον κόσμο; Δυστυχώς, ο άνθρωπος του κόσμου δύσκολα ικανοποιείται ακόμα και από την πληθώρα των αγαθών και των κατακτήσεών του. Όσα περισσότερα απολαμβάνει, τόσο ανεπαρκής νιώθει μπροστά στα όσα θα μπορούσε να έχει και δεν έχει. Ενώ αδυνατεί να κακοπαθήσει, γιατί νιώθει καταναγκασμένος να το κάνει, αρνείται ν' αγωνιστεί, γιατί δεν αντέχει την κούραση, αρνείται να ασκήσει τον εαυτό του στον πνευματικό στίβο, γιατί έχει μάθει στην άνεση. Ενώ συχνά ακούμε ανθρώπους φτωχούς, απομονωμένους, ταπεινούς, αλλά Χριστοφόρους, να λένε ότι είναι ευτυχισμένοι και δοξάζουν το Θεό, γιατί έχουν αυτά που τους χρειάζονται και αυτό τους αρκεί, μπορούν και υπομένουν τις δυσκολίες της ζωής, γιατί τις ερμηνεύουν ως επισκέψεις Θεού, μπορούν και αγωνίζονται, γιατί ελπίζουν.

Ο Μοναχός ζει τη διαρκή ζωή της προσευχής, ανακαλύπτοντας τον πλέον αληθινό διάυλο επικοινωνίας με το Θεό, καθιστώντας, ταυτόχρονα, τον εαυτό του μέσο επικοινωνίας και του κόσμου με τον Θεό. «Στην Ορθοδοξία το πρωταρχικό καθήκον ενός Μοναχού είναι η ζωή της προσευχής και μέσω αυτής μπορεί να διακονεί τους άλλους»². Είναι καθήκον και διακονία η προσευχή για τον Μοναχό, είναι προσφορά ζωής στον υπόλοιπο κόσμο, που είτε αδυνατεί, είτε ξεχνά, είτε αδιαφορεί, είτε αγνοεί την αξία και τη σημασία της. Ο Μοναχός κουβαλά ολόκληρο τον κόσμο πάνω του, όταν ψελλίζει το *Κύριε Ελέησον*, εκπροσωπεί τον κόσμο όλο, όταν μέσα στη νύχτα γονατίζει και κακοπαθεί προσευχόμενος. Τη στιγμή που ο κόσμος κλείνει τα μάτια από τον κάματο της ημέρας ή κάνει την ημέρα νύχτα

² Κάλλιστος Γουέαρ, Μητροπολίτης Διοκλείας, «Η Ορθόδοξη Εκκλησία», σελ. 69

ικανοποιώντας την παθολόγο φύση του, ο Μοναχός χύνει τα δάκρυα της ικεσίας του, εξισορροπώντας το κενό και την έλλειψη της ευχαριστίας. Όταν κόσμος πλανάται και στρέφεται κατά του Θεού επιδιώκοντας την εκτόπισή του, ο Μοναχός γονατίζει και προσεύχεται. Και όλα αυτά τα κάνει γιατί, ενώ έχει χωριστεί από όλους, ταυτόχρονα νιώθει ενωμένος με όλους. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.